

ПРАВознавство

Маргарита БУГАСОВА,

студентка 2 курсу

гуманітарно-економічного факультету

Науковий керівник: **Володимир МИРОШНИЧЕНКО,**

к.п.н., доцент (БДПУ)

**СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВА ДОПОМОГА ВІЛ / СНІД –
ПОЗИТИВНИМ ГРОМАДЯНАМ.**

Актуальність. За даними Центру громадського здоров'я МОЗ України протягом 2019 року було зареєстровано 13 207 нових випадків ВІЛ-інфекції (з них 62 дитини до 14 років). Всього з 1987 року в Україні зареєстровано 346 454 нових випадки ВІЛ-інфекції, від СНІДу в Україні померло 50 691 людина. Найбільш ураженими ВІЛ-інфекцією регіонами є Дніпропетровська, Одеська, Донецька області, а також Київ. Саме ця статистика тягне за собою необхідність у соціальній та медичній допомозі і підтримці ВІЛ / СНІД - інфікованих громадян України.

Ступінь досліджуваності проблеми. Питання соціальної допомоги ВІЛ / СНІД – позитивним громадянам досліджувалося і розроблювалося Центром громадського здоров'я МОЗ України, ЮНЕЙДС та Фонд Олени Пінчук - перша і єдина приватна благодійна організація, робота якої спрямована на протидію ВІЛ/СНІДу в Україні.

Мета і методи дослідження: аналіз соціально-правової та медичної допомоги ВІЛ / СНІД – інфікованим в Україні. Пошук шляхів поліпшення державної підтримки ВІЛ / СНІД – інфікованим.

Сутність дослідження. У 2020 році Україна продовжує залишатися лідером у Європі за масштабами поширення ВІЛ-інфекції. За оцінками експертів UNAIDS, в Україні з ВІЛ-інфекцією живе близько 240 тисяч осіб. І тільки кожен другий знає про свій діагноз. В 2018 році лише вдруге в історії України було зафіксовано зниження темпів поширення ВІЛ-інфекції [2].

Якщо вірити статистичним даним Фонду Олени Пінчук, то починаючи, приблизно, з 2008 року найчастіше українці інфікуються через незахищений статевий акт. Більшість випадків інфікування ВІЛ в Україні сьогодні реєструються у молодих людей віком від 15 до 30 років [5].

З 23.11.2007 р. в Україні діє «Інструкція про порядок надання медико-соціальної допомоги ВІЛ-інфікованим дітям», яка спрямована на покращення якості підтримки саме ВІЛ – інфікованим дітям. В зазначеній інструкції зазначається порядок організації амбулаторно-поліклінічної медичної допомоги, організація стаціонарної медичної допомоги, організація відновлювального та санаторно-курортного лікування ВІЛ-інфікованим дітям і т. д. [4]. Ряд медичних та соціально-правових послуг надається інфікованим громадянам у Центрах СНІДу.

Люди, що живуть з ВІЛ, мають загальні права і свободи людини і громадянина та мають також право на відшкодування шкоди, пов'язаної з обмеженням їхніх прав унаслідок розголошення чи розкриття інформації про їх позитивний ВІЛ-статус, на безоплатне забезпечення антиретровірусними препаратами та лікарськими засобами для лікування

опортуністичних інфекцій у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади у галузі охорони здоров'я (Закон України Про протидію поширенню хвороб, зумовлених вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ), та правовий і соціальний захист людей, які живуть з ВІЛ).

Антиретровірусна терапія є невід'ємною частиною комплексної медико-соціальної допомоги людям, які живуть з ВІЛ, та надається на безоплатній основі. Антиретровірусна терапія надається закладами охорони здоров'я, що включені до переліку таких закладів, які проводять антиретровірусну терапію у відповідній адміністративно-територіальній одиниці [1].

Окрім прав, ВІЛ – інфіковані мають також певні обов'язки, які закріплені в ст. 12 Закону України Про протидію поширенню хвороб, зумовлених вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ), та правовий і соціальний захист людей, які живуть з ВІЛ.

Згідно зазначеної статті, люди, які живуть з ВІЛ, зобов'язані: 1) вживати заходів для запобігання поширенню ВІЛ -інфекції, запропонованих органами охорони здоров'я; 2) повідомляти осіб, які були їхніми партнерами до виявлення факту інфікування, про можливість їх зараження; 3) відмовитися від донорства крові, її компонентів, інших біологічних рідин, клітин, органів і тканин для їх використання у медичній практиці.

У разі невиконання обов'язків, визначених у частині першій цієї статті, люди, які живуть з ВІЛ, з числа іноземців, а також осіб без громадянства, які своєю поведінкою створюють загрозу здоров'ю, захисту прав і законних інтересів громадян України, можуть бути видворені за межі України в порядку, встановленому законом [3].

Основні висновки. Отже, проаналізувавши статистику ВІЛ/СНІД – інфікування, розглянувши заходи, яких вживає держава, благодійні організації, які покликані поліпшити цю статистику, можна дійти висновку, що держава має ставити на меті, перш за все інформування про ВІЛ/СНІД, не лише осіб, які вже є інфікованими, але й здорових осіб. Але справжньою запорукою успіху у боротьбі з ВІЛ/СНІД, як на мене, є соціально-правова допомога від держави та забезпечення інфікованих осіб відповідними ліками, які здатні «пригнічувати» ВІЛ. Такі ліки вже надаються Центрами СНІДу, але їх кількість не є достатньою. Інфіковані громадяни, які проходять відповідну терапію, мають змогу жити повноцінним життям, народжувати здорових дітей та не передавати вірус навіть через незахищений статевий акт. Тобто, вони припиняють поширювати вірус. Дотримуючись подібної тактики можливо «вилікувати» ВІЛ/СНІД не лише в межах однієї країни, але й в світі взагалі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кіптіла М. ВІЛ-позитивні громадяни мають право на медичні послуги в центрах СНІДУ та кабінетах «Довіри» без реєстрації місця проживання / Українська Гельсінська спілка з прав людини helsinki.org.ua. Дата оновлення: 27.06.2018. URL : <https://helsinki.org.ua/advice/vil-pozytyvni-hromadyany-mayut-pravo-na-medychni-posluhy-v-tsentrah-snidu-ta-kabinetah-doviry-bez-rejestratsiji-mistsya-prozhyvannya/> (дата звернення: 19.02.2020).

2. Епідемічна ситуація з ВІЛ-інфекції в Україні станом на 01.04.2019 / Центр громадського здоров'я МОЗ України. URL : <https://phc.org.ua/kontrol-zakhvoryuvan/vilnid/statistika-z-vilnidu> (дата звернення: 19.02.2020).

3. Закон України Про протидію поширенню хвороб, зумовлених вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ), та правовий і соціальний захист людей, які живуть з ВІЛ : офіц. текст. Київ : КМ, 2012. 19 с.

4. Інструкція про порядок надання медико-соціальної допомоги ВІЛ-інфікованим дітям : офіц. текст. Київ : КМ, 2007. 18 с.

5. СНІД в Україні: статистика на 01.11.2019 / Фонд Олени Пінчук <http://www.antiaids.org/ukr/index.html>. Дата оновлення: 28.11.2019. URL: http://www.antiaids.org/ukr/news/aids_stat/snd-v-ukran-statistika-na-01112019-11352.html (дата звернення: 19.02.2020).

Маргарита БУГАСОВА,

студентка 2 курсу

гуманітарно-економічного факультету

Науковий керівник: **Наталя ІВАНОВА,**

к.політ.н., доцент (БДПУ)

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО НА ЖИТЛО ТА ПРОБЛЕМА БЕЗДОМНИХ В УКРАЇНІ

Актуальність. В сучасному українському суспільстві, в якому згідно ст. 3 і 47 Конституції України, людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю та кожен має право на житло, проблема бездомних продовжує залишатися однією з найпоширеніших. Наприклад, наприкінці 2018 року Центр обліку бездомних осіб у м. Київ зареєстрував 1628 таких осіб. Спираючись на дані офіційної реєстрації бездомних суттєвого зменшення чи збільшення бездомних осіб не спостерігається, але шляхом повсякденного спостереження можна переконалися у зворотному.

Ступінь досліджуваності проблеми. Проблема бездомних в Україні здебільшого досліджувалася журналістами, благодійними фондами, міжнародними рухами та організаціями, в тому числі ООН ЮНІСЕФ.

Мета і методи дослідження: Дослідження явища «бездомності» в Україні у супереч конституційним правам та пошук шляхів поліпшення ситуації.

Сутність дослідження. Міністерство Юстиції України тлумачить бездомність як соціальне становище людини, яке зумовлене відсутністю в неї жилого приміщення, яке б вона могла використовувати для проживання/перебування і в якому могла бути зареєстрованою [2].

Виокремлюють ряд причин бездомності, внаслідок яких такі групи осіб ризикують залишитися без даху над головою:

- ті, хто перебуває у в'язницях, інтернатах, центрах реабілітації;
- ті, хто не має документів, роботи і/або витрачає більше половини всіх коштів на оренду житла;
- люди, які зазнають насильства в родині;
- ті, хто проживає в зонах стихійних лих ;